

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

کمیته تحقیقات دانشجویی

پرسشنامه طرح تحقیقاتی دانشجویی

نام و نام خانوادگی مجریان : محمد حسین مافی - مصطفی ارباب

استادراهنما: جناب آقای مرادی

دانشکده : پرستاری و مامایی

عنوان طرح (فارسی): بررسی ارتباط بین سلامت روان و میزان رعایت اخلاق حرفه

ای در پرستاران بیمارستان های آموزشی شهر قزوین در سال ۱۳۹۶

عنوان طرح (انگلیسی):

The Relationship between Mental Health and Amount Professional Ethics Performance among Nurses in Teaching Hospitals in Qazvin, 2017

تاریخ پیشنهاد :

آیا طرح در راستای اولویت پژوهشی است؟ بله صفحه ۸۲ شماره ۳۷

آیا موازین و دستورالعمل های اخلاقی وزارت متبوع، مندرج در سایت دانشگاه به آدرس زیر را

مطالعه کرده اید؟

بلی

خیر

۱-۱ مشخصات مجریان طرح:

ردیف	نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی و درجه علمی	آدرس و تلفن تماس	کد ملی	امضاء
۱	محمد حسین مافی	پرستاری - کارشناسی			
۲	مصطفی ارباب	پرستاری - کارشناسی			

۱-۲ مشخصات همکاران اصلی

ردیف	نام و نام خانوادگی	شغل	درجه علمی	نوع همکاری	کد ملی	امضای همکار
۱	هدی مرادآبادی	دانشجوی پرستاری	کارشناسی	همکار اصلی		
۲	مهدی رهبر	دانشجوی پرستاری	کارشناسی	همکار اصلی		
۳	مریم مافی	کارشناس ارشد آمار زیستی	مشاور آمار	مشاوره ی آماری		
۴						

۲-۱ نوع طرح :

بنیادی *

کاربردی **

بنیادی - کاربردی ***

۲-۲ مقدمه و معرفی طرح:

سلامت عمومی براساس تعریف WHO^۱ عبارت است از رفاه کامل جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی فرد به طوری که بین این سه جنبه تأثیر متقابل و پویا وجود داشته باشد. علی رغم تفاوت در تعریف سلامت عمومی، سلامت روانی را به عنوان قابلیت ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تغییر و اصلاح محیط فردی و اجتماعی و حل تضادها و تمایلات شخصی به طور منطقی و دارا بودن معنا و هدف در زندگی تعریف می کنند(۱). یکی از محورهای ارزیابی سلامتی در جوامع مختلف، بهداشت روانی آن جامعه است و سلامت روانی از سوی سازمان بهداشت جهانی به عنوان یکی از اصول اولیه بهداشت روانی قلمداد شده است(۲). طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی (WHO) در سال ۲۰۰۸، ۱۴ درصد جمعیت دنیا در معرض ابتلا به یکی از اختلالات روانی هستند(۳)؛ براساس یافته های موجود اختلالات روانی به عنوان یکی از مهم ترین و معنی دار ترین اجزای بار کلی بیماری ها است و پیش بینی می شود که در سال ۲۰۲۰ سهم اختلالات روانی و عصبی از بار کلی بیماری ها ۵۰ درصد افزایش یافته و از ۱۰/۵ درصد کنونی(۲۰۱۲) به ۱۵ درصد بار درمانی بیماری ها برسد. لذا توجه به سلامت روانی در تمام عرصه های زندگی فردی، اجتماعی و شغلی حائز اهمیت است(۴). یکی از مشاغلی که توجه به بهداشت روان در آن حائز اهمیت می باشد، حرفه پرستاری است. براساس گزارش انجمن بین المللی پرستاری ۶۲ تا ۹۲ درصد مشکلات سلامت روان پرستاران بر اثر تنش های شغلی به وجود می آید؛ به طوری که ۷۵ درصد پرستاران دچار افسردگی و انواع ناراحتی های روحی هستند و کمتر پرستاری را می توان یافت که دچار ناراحتی های فیزیولوژیکی، بیماری های عفونی یا ناراحتی های روحی نشده باشد؛ چنانچه اکثر پرستاران در سن بازنشستگی انسان هایی ضربه دیده و از کار افتاده هستند. بنابراین سلامت عمومی و بهداشت روانی پرستاران به دلیل حجم کار فراوان و شرایط خاص شغلی آن ها به خطر می افتد و پرستاران، نیاز به حفظ روحیه قوی و بهداشت روانی کامل برای ادامه حرفه خود دارند(۲). بررسی ها در شرایط کاری یکسان درباره سلامت روانی در پرستاران نشان می دهد که افراد به یک اندازه دچار آسیب های ناشی از کاهش سلامت روانی نمی شوند؛ به عبارت دیگر سلامت روانی از تعامل عوامل بی شماری از جمله عوامل فردی و بین فردی و شغلی پدید می آید(۵). به طور قطع پرستارانی که از سلامت عمومی خوبی برخوردار نیستند، قادر نخواهند بود تا مراقبت های خوبی مانند حمایت های فیزیکی و روانی از بیماران به عمل آورند که این امر خطر اشتباهات و بروز حوادث شغلی را بالا می برد و در نهایت عواقب آن متوجه بیمار و پرستار می شود(۶).

از آن جا که کارکنان پرستاری به عنوان بزرگ ترین گروه ارائه دهنده خدمات مرتبط با سلامت به بیماران می باشند، رعایت اصول اخلاقی از سوی آنان، گام مهمی در جهت ارتقای کیفیت مراقبت می باشد. از سوی دیگر، باعنایت به اینکه پرستاران در مقایسه با سایر حرفه های درمانی، ارتباط بیشتری با بیماران دارند و در عملکرد مراقبتی خود با موقعیت های اخلاقی پیچیده ای مواجه می گردند، چگونگی رویارویی با این موقعیت ها، نیازمند برخورداری از سطوح بالای سلامت روان است(۷). رویکرد دنیای امروز را می توان بازگشت به عقلانیت و اخلاق دانست. بشریت پس از طی دوره های مختلف می رود تا رویکردی عقلانی و اخلاقی در تامین نیاز های مادی و معنوی خود داشته باشد. از این جهت می توان اخلاق را مرکز تحولات دنیای امروز دانست. این رویکرد بیشتر

^۱ World health organization

رشته‌هایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد که ارائه خدمت به انسان‌ها پیش‌تاز هستند (۸). علم اخلاق پرستاری به عنوان یکی از زیربنایی‌ترین موضوعات آموزش حرفه‌ی پرستاری، پرستاران را موظف به رعایت اصولی می‌نماید تا در کنار آن مددجو با اطمینان و اعتماد بیشتری مراقبت‌های پرستاری را دریافت نماید. در این راستا هرگونه خلل در رعایت اخلاق پرستاری، می‌تواند علمی‌ترین و بهترین مراقبت پرستاری را تحت الشعاع قرار دهد (۹). حرفه پرستاری از جمله علوم است که هم در گذشته و هم در حال و آینده دارای جنبه‌های اخلاقی فراوان و مثال‌زدنی است و شاخه‌ای از اخلاق پزشکی است که تحت تأثیر پیشرفت‌های این رشته قرار گرفته است. تحولات دنیای کنونی در برگزیده‌ی ویژگی‌هایی است که نیاز رویکرد اخلاق در حرفه‌های مرتبط با پزشکی را ضرورتی انکارناپذیر کرده است (۱۰). رفتار حرفه‌ای پرستاری، رعایت استانداردهای رفتاری ویژه در ارائه مراقبت‌های پرستاری از بیماران در جهت بهبود عملکرد پرستاری است؛ پرستار باید استانداردهای رفتار حرفه‌ای و اصول حرفه‌ای را که به طور ذاتی در ارائه مراقبت وجود دارد، به کار بندد (۱۱). آنچه در فعالیت پرستاری به شکلی روزمره و تکراری انجام می‌شود، موضوعات اخلاقی است و پرستاران در ارائه‌ی مراقبت‌ها با نمونه‌های زیادی از تصمیم‌گیری‌های اخلاقی روبرو هستند. تصمیمی که برای بیماران اتخاذ می‌شود، علاوه بر بعد مراقبتی بعد اخلاقی نیز داشته و در پرستاری باید به آن توجه گردد (۹). اگرچه در پژوهش‌های متعددی به بررسی جداگانه میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای در میان پرستاران و همچنین بررسی سلامت روان در میان این قشر پرداخته شده است، اما تعداد اندکی پژوهش را می‌توان نام برد که به تجزیه و تحلیل ارتباط میان این دو متغیر مهم در این حرفه پرداخته‌اند. بطوری که عدم وجود شواهدی مبنی بر بررسی ارتباط میان این دو متغیر در کارکنان پرستاری، لزوم انجام این تحقیق را مشخص می‌نماید. بررسی چنین ارتباطی در نمونه پرستاری می‌تواند دانش نوین و بروز تری را نسبت به مطالعات قبلی ارائه می‌دهد. از سوی دیگر یافته‌های این مطالعه به دلیل ارتباط تنگاتنگ پرستار و بیمار بسیار مهم تلقی می‌شوند و همچنین بر سلامت جامعه می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد. انجام این مطالعه می‌تواند جواب‌گوی بسیاری از سوالات حول این موضوع باشد. که آیا سلامت روان پرستار می‌تواند نقش مهمی در رعایت حرفه‌ای ایفا کند؟ و همچنین در درجه بالاتر آیا این موضوع موجب افزایش سلامت بیماران شود؟ بنابراین تأثیر مستقیم نتایج این مطالعه بر سلامت بیمار ضرورت این مطالعه را دوچندان می‌نماید. به همین منظور مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین سلامت روان و میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای پرستاران انجام خواهد گرفت.